

Leskinen, Timo

Vastine Nerkoon osayleiskaavan muutoksen luonnoksesta saatuun palautteeseen

Lausunnot

Pohjois-Savon liitto

Liitto ilmoitti, että ei anna lausuntoa.

Savon Voima Verkko Oy

Tämänhetkisen tietämyksen mukaan siirtojohdoille ei ole tarvetta varata aluevarauksia osayleiskaavaan.

Alueella sijaitsee keskijännite 20 kV ja pienjännite 0,4 kV sähköjakeluverkostoa sekä 20/0,4 kV puistomuuntamoita. Sähköjakeluverkoston siirtämien tai kaapeleiden upottaminen sekä niistä johtuvien siirtojen kustannusjako uuden tierakenteiden alta on sovittava riittävässä ajoin ennen tiehankkeiden aloittamista.

Osayleiskaavan suunnittelua varten voimme toimittaa dwg version sähköjakeluverkostosta verkkotuki@savonvoima.fi osoitteesta.

Osayleiskaavan hyväksymisen jälkeen pyydämme saavamme siitä dwg version käyttöömmme.

Vastine: Merkitään lausunto tiedoksi.

Ympäristölautakunta

Valmistelija	<p>Rakennustarkastaja Raimo Haverinen, 040 488 3751, raimo.haverinen@lapinlahti.fi.</p> <p>Tekninen lautakunta pyytää ympäristölautakunnan lausuntoa 1.2.2024 päivätystä Nerkoon osayleiskaavan muutoksesta ja laajennuksesta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Tekninen lautakunta asetti kaavaluonnoksen yleisesti nähtävälle ajalle 7.3. - 10.4.2024.</p> <p>Kaavaluonnoksessa on huomioitu Väyläviraston tulevaisuuden tarpeet Nerkootien uuden linjauksen suhteen sekä Vt 5 Valkeinen -Taipale tiesuunnitelman uusi linjaus.</p> <p>Oheismateriaalina kaavaluonnos asiakirjat sekä esitys ulkoilureitistä.</p>
Esittelijä	Rakennustarkastaja
Päätösehdotus	Ympäristölautakunta toteaa lausuntonaan, että kaavaluonnokseen olisi syytä lisätä kaavarajauksen eteläpäässä oleva vakiintunut ulkoilureitti. Muilta osin ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS).
Päätös	Ympäristölautakunta totesi lausuntonaan, että kaavaluonnokseen olisi syytä lisätä kaavarajauksen eteläpäässä oleva vakiintunut ulkoilureitti. Muilta osin ympäristölautakunnalla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan (OAS).

Vastine: Lisätään lautakunnan esittämä ulkoilureitti kaavakartalle.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

Rakennettu kulttuuriympäristö

Suunnittelualueen rakennetun kulttuuriympäristön arvoja on tutkittu rakennusinventoinnissa vuonna 2011 (Arkkitehtitoimisto Hannu Puurunen Oy / arkkitehti Hanna Oijala). Alueelta tunnetaan yksi paikallisesti merkittävä kohde, Rajavartijan asuintalo ja varastorakennus. Kohde on osoitettu voimassa olevassa osayleiskaavassa (2011) suojeltavaksi rakennukseksi sr-merkinnällä. Samaa merkintää ja määräystä esitetään myös nähtävillä olevassa osayleiskaavan muutosluonnoksessa.

Pohjois-Savon alueellinen vastuumuseo esittää merkintää ja määräystä kehitettäväksi siten, että se tulisi koskemaan pihapiiriä kokonaisuudessaan, ja että määräykseen lisättäisiin maininta: rakennusta ei saa purkaa. Kaavamääräykseen olisi syytä lisätä myös maininta: kohdetta koskevista korjaus- ja muutostöistä tulee kuulla alueellista vastuumuseota.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Alueella on tehty arkeologinen inventointi vuosina 2009 ja 2023 (Mikroliitti Oy. Lapinlahti Nerkoon osayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2009 ja Lapinlahti Vt 5 parantamisalueen välillä Valkeinen-Taipale arkeologinen inventointi 2023). Inventoinnit vastaavat kaavan selvitystarpeisiin ja vuoden 2023 inventointi on arvioitu ja hyväksytty alueellisen vastuumuseon toimesta.

Kaava-alueella sijaitsee kaksi kiinteää muinaisjäännöstä:

- Pieni Valkeinen (rekisteritunnus 1000014280), kivikautinen asuinpaikka, jossa asumuspainanne ja mahdolliset pyyntikuopat 3 kpl
- Nerko-Valkeinen (rekisteritunnus 1000014283), kivikautinen asuinpaikka

Lisäksi alueella sijaitsee kaksi muuta nuorempaa kohdetta, joilla ei ole suojeluarvoja, Kangaslampi W (rekisteritunnus 1000014285) ja Iso-Kangaslampi etelä (rekisteritunnus 1000047755). Kohdenimet ja niiden rekisteritunnukset sekä lyhyet kohdekuvaukset tulee mainita kaavaselostuksen luvussa 2.2.6, koska inventointiraportit eivät ole mukana kaavaaineistossa. Luvun otsikko on syytä vaihtaa muotoon arkeologinen kulttuuriperintö.

Kaavakartalla kiinteät muinaisjäännökset on osoitettu sm-aluemerkinnällä. Aluerajaukset tulee osoittaa muinaisjäännösrekisterin mukaisesti. Lisäksi kaavakartalle on virheellisesti merkitty sm-merkinnällä myös kolmas kohde, Kangaslampi W, joka on vuoden 2023 inventoinnissa todettu olevan muu kohde ja sitä ei tarvitse huomioida kaavassa. Sm-merkintään liitävä kaavamääräys tulee korjata Museoviraston kaavaohjeen mukaisesti muotoon:

Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä alueellisen vastuumuseon lausunto.”

Kaavakartalla aivan Nerkoo-Valkeisen kivikautisen asuinpaikan etelä- ja länsirajalle sekä myös Pieni Valkeisen eteläpuolelle, pääosin olevalle tiepohjalle, on merkitty ohjeellinen ulkoilureitin sijainti. Alueellinen vastuumuseo toteaa, että muinaisjäännösten kohdalla reitin tulee kulkea koko matkan jo olevalla tiepohjalla riittävän etäisyyden päässä muinaisjäännöksistä. Reitti tulee katselmoida vielä maastossa alueellisen vastuumuseon kanssa ennen sen toteuttamista.

Vastine:

Rakennettu kulttuuriympäristö

sr-merkintä voidaan muuttaa muotoon:

Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä

Rakennukset on korjattava sen kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot säilyttäen. Kohdetta koskevista korjaus- ja muutostöistä tulee kuulla museoviranomaista.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Täydennetään/korjataan kaavaselostusta olevien arkeologisten kohteiden osalta sekä muutetaan luvun 2.2.6. otsikko muotoon "Arkeologinen kulttuuriperintö".

Poistetaan Kangaslampi W-kohde kaavakartalta ja tarkastetaan sm-kohteiden rajaukset. Muutetaan sm-merkintä muotoon: "Muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Kohdetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä museoviranomaisen lausunto."

Ulkoilureittiä ei ole tarkoitus rakentaa uudelleen vaan se on osoitettu olevassa olevalle tiepohjalle, jossa se jatkossakin kulkee.

Suomen metsäkeskus

Suomen metsäkeskus (myöhemmin Metsäkeskus) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Nerכון osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnoksesta sekä valmisteluaineistosta.

Metsäkeskus on itsenäisenä julkisoikeudellisena laitoksena metsien kestävä hoitoa ja käyttöä sekä niiden monimuotoisuuden säilyttämistä ja metsiin perustuvien elinkeinojen edistämistä koskevia tehtäviä hoitava koko maan kattava kehittämis- ja toimeenpano-organisaatio. Metsäkeskuksen tehtävänä on metsiin perustuvien elinkeinojen edistäminen, metsiä koskevan lainsäädännön toimeenpano ja metsätietoihin liittyvien tehtävien hoitaminen. Metsäkeskus on maa- ja metsätalousministeriön strategisessa ja tulosohtauksessa sekä sen valvonnan alainen. Metsäkeskus tarkastelee kokonaisuutta metsälain valvonnan ja kestäväan metsätalouteen perustuvien elinkeinojen edistämisen näkökulmasta.

Valmistelussa on hyvä huomioida, että metsälakia (1093/1996) sovelletaan yleiskaavan maa- ja metsätalouteen ja virkistyskäyttöön osoitetuilla alueilla. Yleiskaavan muilla alueilla metsälaki ei ole voimassa. Metsälaki velvoittaa noudattamaan luonnonsuojelulain (1096/1996), vesilain (587/2011), ympäristönsuojelulain (527/2014) ja muinaismuistolain (295/1963) säädöksiä. Kun metsälakia ei sovelleta, vaikuttaa se myös muiden metsänkäyttöä ohjaavien lakien voimassaoloon, kuten lakiin metsätalouden määräaikaaisesta kannustejärjestelmästä (71/2023) (metka) ja lakiin metsätuhon torjunnasta (1087/2013) (metsätuholaki). Nämä lait ovat riippuvaisia metsälain soveltamisesta. Suomen metsäkeskus valvoo metsälainsäädännön noudattamista.

Alueilla, joilla metsälakia sovelletaan, metsälaki ohjaa metsien hoitoa ja käyttöä. Metsälain ohella metsien käyttöä säätelevät myös metsälain nojalla annettu valtioneuvoston asetus metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä. Myös ympäristölainsäädännöllä on vaikutuksia metsätalouteen. Metsälaki asettaa metsien hoidolle ja käytölle vähimmäisvaatimukset. Vähimmäisvaatimuksissa säädetään muun muassa puun korjuusta, metsän uudistamisesta ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisesta.

Vaikutukset metsätalouteen

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:ssä (5.5.2017/254) säädetään vaikutusten selvittämisestä kaavaa laadittaessa: *”Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”*

Metsäkeskus esittää, että kaavatyön yhteydessä arvioidaan vaikutuksia myös alueen metsätalouden harjoittamiseen.

Metsäkeskus muistuttaa sen avoimesta metsävara- ja luontotiedosta, joka on jatkossakin vapaasti hyödynnettävissä vaikutusten arviointiin. Metsäkeskuksella on tietojärjestelmässään metsänomistajien yhteystiedot ja kattava metsä- ja luontotieto. Suomen metsäkeskuksen metsävaratieto on avointa aineistoa ja hyödynnettävissä valmistelutyössä. Metsäkeskukselle voi tehdä tietopyyntöjä suunnittelutyön tueksi, josta on hyötyä esimerkiksi metsänomistajien tavoittamisessa ja luontokartoituksissa. Lisätietoa Metsäkeskuksen verkkosivuilta: <https://www.metsakeskus.fi/fi/asiointi/tietojen-kasittely-ja-luovutus>.

Huomioita kaavamerkinnöistä

Lähtökohtaisesti luo- alueita ei tule esittää yleiskaavassa alueilla, joilla sovelletaan metsälakia. Lisäksi on merkintöjen osalta huomioitava esimerkiksi liito-oravan kohdalla, että Tapion raportteja 3: Metsätalouden näkökulmia yleiskaavamerkintöihin ja -määräyksiin sekä maisematyölupa- teoksessa todetaan: ”Metsätalouden näkökulmasta liito-oravan merkitseminen luo-merkinnällä ja siihen liittyvä metsätaloutta rajoittava määräys ovat tarpeettomia, koska metsälain 2 §:ssä säädetään luonnonsuojelulain noudattamisesta ja 14 b §:ssä liito-oravailmoituksesta.”

Monimuotoisuuteen liittyen Metsäkeskus esittää, että kaavakarttojen metsätalousalueille ei merkitä luo-merkintöjä tai suojelumääräyksiä.

Huomioitavaa on myös, että erilaisten elinympäristöjen rajaukset ja eliöiden esiintyminen voi muuttua ajan saatossa. Kaavan staattinen muoto ei siksi sovellu näiden alueiden esittämiseen, vaan rajaukset on hyvä tehdä kulloinkin vallitsevan tilanteen mukaan. Metsäkeskuksen näkemyksen mukaan kohteiden esittäminen esimerkiksi oikeusvaikutuksettomalla liitekartalla on parempi vaihtoehto, kuin alueiden esittäminen yleiskaavakartalla.

Suomen metsäkeskus muistuttaa lopuksi, että tarvittaessa asiantuntijamme ovat käytettävissä kaavoitustyössä esille tuleviin kysymyksiin metsälainsäädännön tulkintaan liittyen.

Vastine: Yleiskaavan muutoksella on pienennetty rakentamistoimintaan osoitettuja alueita ja uudet rakentamisen alueet on osoitettu osa-aluemerkinnällä, missä pääkäyttötarkoitus on edelleen maa- ja metsätalous. Muutoksella siten vähennetty metsätalouteen kohdistuvia vaikutuksia, koska metsälaki on kaava saatua lainvoiman voimassa laajemmilla alueilla, kun voimassa olevassa kaavassa. Ylipäänsä kaavamutoksella ei ole tarpeettomasti rajoitettu metsätaloutta.

Kaavaluonnoksessa on osoitettu 6 luo- aluetta, joista vain yksi sijoittuu täysin metsäiselle alueelle. Lopun sijoittuvat vähäpuustoisille alueille pienten lampien ranta-alueille tai suoalueille. Eli vain yhdellä luo-alueella on suurempaa metsätaloudellista arvoa. Kaavassa on osoitettu metsäalueelle myös yksi liito-oravan esiintymisalue (s-1).

Kaavassa osoitetuilla luo- ja s-1-alueilla on muutakin kuin vain metsänhoitoa ohjaavaa informatiivista tarkoitusta. Merkinnät voivat ohjata kunnassa tehtäviä päätöksiä.

Kaavat eivät ole ikuisia, joten tilanteiden muututtua sekä kaavoja voidaan muuttaa sen mukaisesti. Osoitetaan luo- ja s-merkintöjen rajaukset ohjeellisiksi.

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kaavamutoksen tavoitteena on mahdollistaa valtatie 5 parantaminen laadittavien tiesuunnitelmien mukaisesti ja huomioida tiejärjestelyiden aiheuttamat muutokset muuhun maankäyttöön.

Pohjavedet

Kaavakartalle on merkitty kaksi kty-1-aluetta, Liikenneasema, joista toinen sijaitsee osin pohjavesialueella. Asiassa on syytä huomioida, että polttoaineen jakeluasemaa ei tule kaavoituksella ohjata sijoitettavaksi pohjavesialueelle. ELY-keskus esittää harkittavaksi, voisiko kaava-merkintänä tältä osin olla esimerkiksi toimitilarakennusten alue. Merkintä tarvitsee täsmällisen kaavamääräyksen.

Likaisia hulevesiä ei saa imeyttää maahan pohjavesialueella. Jos tällaisia hulevesiä – esimerkiksi tiealueelta ja kty-1-tonteilta – siirretään pohjavesialueen yli, tulee sen tapahtua putkessa.

Kaavaan on tarpeellista lisätä hulevesiä koskevat määräykset, esimerkiksi pohjavesialuemääräysten yhteyteen. Asian tärkeyttä korostaa alueella oleva vedenottamo.

Luonnonsuojelu

Kaavaselostuksen kohtaan 6.6. on aiheellista lisätä tieto, että eritasoliittymän rakentamisen yhteydessä rauhoitetun lajin hävittämiseksi tulee hakea poikkeamislupa Pohjois-Savon ELY-keskukselta. Vaikutusten arvioinnissa on tarpeellista tuoda tarkemmin esille, aiheutuuko valtatie 5:n parantamishankkeesta vaikutuksia luontoselvityksessä todetuille luontoarvoille.

Kaavan suhde tiesuunnitelmaan

Pohjoisimmalla AP-alueella aivan uuden tielinjan vieressä olevat rakennukset on tarkoitus lunastaa, koska niiden melusuojaus on hankalaa ja kallista. Pohjoisen tielinjan itäpuolen silmukkarampin kty-1-alue on varattu mahdolliseksi läjitysalueeksi. Nykyinen sivuun jäävä valtatie muuttuu yhdystieksi, josta pohjoinen ennen ramppia eroava osa muuttuu yksityistieksi. Pohjoisosassa uuden tielinjan itäpuolella oleva yksityistie on tarkoitus jatkaa eritasoliittymään saakka. Muutoin kaavakartta on tiesuunnitelman kanssa samansisältöinen.

Kulttuuriympäristö

Ratavartijan talon suojelumääräys on aiheellista ulottaa kattamaan pihapiirin molemmat kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset. Lisäksi määräykseen tulee lisätä, ettei rakennuksia saa purkaa.

Vastine:

Pohjavedet

Uuden valtatie 5 länsipuolella oleva alueen kaavamääräystä muutetaan siten, että alueelle ei voi sijoittaa jakeluasemaa. kty-alueen määräystä tarkennetaan muutoinkin.

Vaadittu määräys hulevesien putkituksesta on ristiriidassa tiesuunnitelman kanssa. Tiealueelta tulevat huleveden ohjataan olevaan laskuojaan, joka kulkee pohjavesialueen läpi. Liikenneaseman määräykseen voidaan lisätä määräys siitä, että piha-alueen hulevedet tulee viivästyttää ja puhdistaa ennen niiden ohjaamista maastoon pohjavesialueen ulkopuolelle.

Luonnonsuojelu

Täydennetään kaavaselostusta tarpeellisen poikkeusluvan hakemisesta sekä täydennetään vaikutuksenarviota.

Lisätään pv-alueen määräykseen: "Likaisia hulevesiä ei saa imeyttää pohjavesialueella.". Vaatimus hulevesien putkittamisesta on kohtuuton, kun huomioidaan, että maantien hulevedet, jotka eivät ole puhtaita, on tarkoitus ohjata laskuojalla pohjavesialueen rajalle.

Kaavan suhde tiesuunnitelmaan

Poistetaan kaava-alueen pohjoisin AP-merkintä. Vanha tie alue on kaavassa osoitettu yhdystieksi/kokoojakaduksi, joten se on tiesuunnitelman mukainen. Osoitetaan uuden linjauksen itäpuoleinen yksityistie tiesuunnitelman mukaisesti.

Poistetaan läjitysalueen kohdalle merkitty kty-alue.

Kulttuuriympäristö

sr-merkintä voidaan muuttaa muotoon:

Suojeltava rakennus tai rakennusryhmä

Rakennukset on korjattava sen kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot säilyttäen. Kohdetta koskevista korjaus- ja muutostöistä tulee kuulla museoviranomaista.

Mielipiteet

Mielipide 1

Väyläviraston suunnitteleman Nercoon uuden valtatie 5:n linjauksen johdosta tulevan ja nykyisen VT 5:n yhdistämiseksi on suunniteltu huomattava määrä yhdysteitä (yt/kk) suunnittelualan pohjois- ja eteläpäähän. Liikennenopeudet voivat nousta myös näillä yhdysteillä valtatieopeuksia (100 km/h mitoitusnopeus) vastaaviksi. Osayleiskaavan kaavaselostuksesta ei selviä, kuinka yhdystieliikenteen melu on huomioitu tulevan tilanteen meluennusteessa. Melusimulointi VT 5:n osalta on lisäksi laadittu 100 km/h mitoitusnopeudella, mutta käytännössä ohituskaistaosuuksilla ajonopeudet ovat huomattavasti tätä suurempia. Kun Valtatie 5:n uuden linjauksen yksi Väyläviraston tavoitteena uuden tielinjauksen osalta on mm. valtatieliikenteen meluhaitan lieventäminen tienvarsi-asutukselle, on riittävä melusuojaus huomioitava myös kaavatasolla.

Osayleiskaavassa tulee siten huomioida meluntorjunta tarvittavilta osin tieosuuskohtaisesti kaavamääräyksellä yhdystiet huomioiden, kuten myös nykyisin voimassa olevassa osayleiskaavassa on tehty. Erittäin merkityksellistä melusuojaus on nykyisen asutuksen kannalta, jonka kohdalla ei ole mahdollista huomioida ympäristömelua siten kuin uudisrakentamisessa.

Vastine: Liikenne melu on arvoitu sekä nykyisillä liikennemäärillä sekä uusilla liikennejärjestelyillä. Mallinnuksessa on käytetty suurinta sallittua nopeutta sekä ennustettuja liikennemääriä huomioiden rakennettavat melusuojuukset. Laskennassa ei voida olettaa, että ihmiset eivät noudattaisi liikennesääntöjä.

Tiesuunnitelmassa on huomioita se, että uuden liikennejärjestelyn mukaisen liikenteen melu ei ylitä ohjearvoja olemassa olevilla rakennuspaikoilla.

Liikennemelu on osoitettu kaavamuutoksessa vastaavalla tavalla kuin voimassa olevassa kaavassa.

Mielipide 2

Ennen osayleiskaavan vahvistamista tulisi liito-orava selvitys tehdä uudelleen. (Edellinen vuodelta 2009) Havaintoja reviirin laajenemisesta ja liito-oravien liikkumisesta on vuosittain paljon kaavaan merkittyä aluetta laajemmalla alueella Mätäs­lammen ja nykyisen VT5 välillä. Kaavassa ei ole huomioitu myöskään suurpetojen tai hirvien vakituisia kulkureittejä. Uusi kaava ja uudet tielinjaukset katkaisevat nämä ja ohjaavat eläimet asutuksen sekaan.

Kaavaluonnos ei tue asutuksen lisäämistä kylällä, vaan osaltaan edes auttaa kylän alasajoa. Nyt kaavasta oli poistunut asuinrakentamiseen sopivia kohteita.

VT5 ohitustie sekä uudet tielinjaukset poistavat maata maa- ja metsätalouskäytöstä ja osin aiheuttavat suuria ongelmia alueen maanomistajille. Uudet tielinjaukset myös jakavat ns. vanhan ja uuden Ner­koon entistä selkeämmin kahteen osaan.

Huomiota tulisi kiinnittää myös julkisen liikenteen sujuvoittamiseen.

Linja-autopysäkit sijaitsevat etelässä ja pohjoisessa aivan liian kaukana kyläkeskuksesta kiertoliittymissä, ajatellen koululaisia ja vanhuksia, joiden täytyy päästä asioimaan kuntakeskukseen tai lisälmeen.

Erittäin suuri puutos kaavassa on myös radan ylittämismahdollisuuksien puute.

Kunnalla voisi olla kaavoituksen osalta ohjaavampi rooli myös väyläviraston suuntaan. Kuntalaisten tasa-arvoisen kohtelun ja kylien elinvoimaisuuden tukemisen tulisi olla prioriteettina kaavoja laadittaessa.

Vastine: Vuoden 2009 selvityksessä ei ole havaintoja liito-oravasta Mätäs­järven ja valtatie­n 5 välillä. Liito-orava kartoitus on uusittu tiesuunnitelman yhteydessä vuonna 2023, jossa on selvitetty luontoarvot, myös liito-oravan tilanne, mm. nykyisen valtatie­n ja uuden valtatie­n linjauksen välinen alue Mätäs­järven kohdalla. Keväällä 2024 infotilaisuudessa tuleen ilmoituksen perusteella on tehty vielä yksi tarkastuskäynti lähellä Ner­koon koulua. Alueelta ei tehty havaintoja liito-oravasta.

Kaavaluonnoksessa esitetty tielinjaus ja voimassa olevan kaavan linjaus eivät merkittävästi poikkea estevaikutukseltaan toisistaan. Kaavaluonnoksessa osoitettu rakentaminen on vähäisempää kuin voimassa olevassa kaavassa osoitettu rakentaminen. Kaavan pohjoisosaan ja Mätäs­lahdentien eteläpuolelle jää edelleen reitti, joita pitkin eläimet voivat siirtyä itä-län­sisuunnassa.

Nerkoon kylälle on rakentunut viime vuosina hyvin vähän uutta rakentamista. Kaavaluonnok­sessä osoitetut rakentamisalueet ovat riittävät tonttikysyntään nähden. Mikäli rakentamis­alueet loppuvat, voidaan niitä kaavamuutoksella osoittaa lisää.

Uudella tielinjauksella on estevaikutusta, joka vaikeuttaa tilojen toimintaa. Haitta ei kuiten­kaan ole merkittävä suhteessa kaavan tavoitteisiin. On myös muistettava, että maaomistajat saavat korvauksen menetetyistä maapohjasta sekä aiheutuneesta haitasta. Kun nykyinen

valtatie muuttuu paikallistieksi ja sen liikennemäärä putoaa murto-osaan nykyisestä, kylän nykyinen kahtiajako häviää. Uuden linjauksen itäpuolelle jää huomattavan paljon vähempi asukkaita kuin mitä nyt on valtatie itäpuolella. Em. perusteella kylärakenne paremminkin yhdistyy kuin jakaantuu.

Yleiskaavalla ei voida ohjata, saati edellyttää linja-autoreittejä jollekin tieosuudelle. Yleiskaava ei myöskään estä linja-autojen kulkemista Nerkoon kylän kautta.

Väylävirasto selvittää rautatien tasoristeysten poistoa Lapinlahden ja Iisalmen välillä. Suunnittelu on vasta aluillaan. Selvitetään mahdollisuutta osoittaa voimassa olevassa kaavassa osoitetun alikulun osoittamista myös vireillä olevaan kaavaan, mikäli suunnittelu etenee Väyläviraston toimesta.

Mielipide 3

Mielipide Nerכון osayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnoksesta.

Yhdistyksemme jäsenet ovat tuoneet esille seuraavat huolenaiheet:

1. Nerכון kylän pirstaloituminen

VT5 ohitustie sekä uudet tielinjaukset poistavat maata maa- ja metsätalouskäytöstä ja osin aiheuttavat suuria ongelmia alueen maanomistajille. maanviljelys vaikeutuu suuresti jatkossa. Uudet tielinjaukset myös jakavat ns. vanhan ja uuden Nerכון entistä selkeämmin kahteen osaan.

2. Julkisen liikenteen käyttöön tulevaisuudessa liittyvät hankaluudet

Linja-autopysäkit sijaitsevat etelässä ja pohjoisessa aivan liian kaukana kyläkeskuksesta kiertoliittymissä, ajatellen koululaisia ja vanhuksia, joiden täytyy päästä asioimaan kuntakeskukseen tai lisaimeen.

3. Raideliikenteen ylimeno

Junaradan toisella puolella sijaitsee mm. Nerכון hiekat, erittäin suosittu uimaranta, jota kyläläiset paljon käyttävät. Nykyisessä suunnitelmassa on vain yksi radan ylityspaikka etelässä, mikä ei ole riittävä.

4. Ennen osayleiskaavan vahvistamista tulisi liito-orava selvitys tehdä uudelleen. Edellinen on vuodelta 2009 ja tilanne on muuttunut paljon sen jälkeen.

Havaintoja reviiirin laajenemisesta ja liito-oravien liikkumisesta on vuosittain paljon kaavaan merkittävä aluetta laajemmalla alueella Mätäsrammen ja nykyisen VT5 välillä.

5. Kaavassa ei ole huomioitu myöskään suurpetojen kulkureittejä

Karhut ylittävät VT5 läheltä Nerכון koulua, ja sudet Nerכון koulun jälkeisen alikulikutunnelin kohdalta (tien ylitse). Niiden reitit lännestä itään kulkevat niin Mätäsrammen tien kuin Pohjaslahdentien kautta.

Nerכון kyläläiset tuovat esille huolensa myös asuntokaavoituksen poistamisesta nykyiseen kaavaan verrattuna. Jotta kylä pysyisi asumiskelpoisena ja väestökasvu tapahtuisi, kaavan pitäisi tukea asutuskäyttöä, nyt huolena on systemaattinen kylän ja kyläkoulun alas ajaminen.

Vastine:

Uudella tielinjauksella on estevaikutusta, joka vaikeuttaa tilojen toimintaa. Haitta ei kuitenkaan ole merkittävä suhteessa kaavan tavoitteisiin. On myös muistettava, että maaomistajat saavat korvauksen menetetyistä maapohjasta sekä aiheutuneesta haitasta. Kun nykyinen valtatie muuttuu paikallistieksi ja sen liikennemäärä putoaa murto-osaan nykyisestä, kylän nykyinen kahtiajako häviää. Uuden linjauksen itäpuolelle jää huomattavan paljon vähempi

asukkaita kuin mitä nyt on valtatie itäpuolella. Em. perusteella kylärakenne paremminkin yhdistyy kuin jakaantuu.

Yleiskaavalla ei voida ohjata, saati edellyttää linja-autoreittejä jollekin tieosuudelle. Yleiskaava ei myöskään estä linja-autojen kulkemista Nerkoon kylän kautta.

Väylävirasto selvittää rautatien tasoristeysten poistoa Lapinlahden ja Iisalmen välillä. Suunnittelu on vasta aluillaan. Selvitetään mahdollisuutta osoittaa voimassa olevassa kaavassa osoitetun alikulun osoittamista myös vireillä olevaan kaavaan.

Vuoden 2009 selvityksessä ei ole havaintoja liitto-oravasta Mätäsjärven ja valtatie 5 välillä. Liitto-orava kartoitus on uusittu tiesuunnitelman yhteydessä vuonna 2023, jossa on selvitetty luontoarvot, myös liitto-oravan tilanne, mm. nykyisen valtatie ja uuden valtatie linjauksen välinen alue Mätäsjärven kohdalla. Keväällä 2024 infotilaisuudessa tuleen ilmoituksen perusteella on tehty vielä yksi tarkastuskäynti lähellä Nerkoon koulua.

Kaavaluonnoksessa esitetty tielinjaus ja voimassa olevan kaavan linjaus eivät merkittävästi poikkea estevaikutukseltaan toisistaan. Kaavaluonnoksessa osoitettu rakentaminen on vähäisempää kuin voimassa olevassa kaavassa osoitettu rakentaminen. Kaavan pohjoisosaan ja Mätäslahdentien eteläpuolelle jää edelleen reitti, joita pitkin eläimet voivat siirtyä itä-länsisuunnassa.

Nerkoon kylälle on rakentunut viime vuosina hyvin vähän uutta rakentamista. Kaavaluonnoksessa osoitetut rakentamisalueet ovat riittävät tonttikysyntään nähden. Mikäli rakentamisalueet loppuvat, voidaan niitä kaavamuutoksella osoittaa lisää.

Mielipide 4

Kaavoituksen muuttaminen tähtää voimakkaaseen asutuksen vähentämiseen. Onko tarkoituksena nopeuttaa Nerkoon koulun lakkauttamista? Tätä kysyttiin Nerkoon tilaisuudessa ja tekn. johtaja ei osannut vastata kysymykseen. Kun asuintalojen tonttien määrää lasketaan, on selvää, ettei alue houkuta lapsiperheitä. Samoin ratahankkeen muutokset heikentävät alueen vetovoimaisuutta.

Ennen kuin kaavamuuotos hyväksytään, tulee luontokartoitukset tehdä ajantasaisiksi. Esim. liito-oravaselvitys on ikivanha.

Väyläviraston VT 5 hanke on aivan järjetön. Tielinjauksen voi tehdä ilman suunnitelman mukaisia liittymiä. Kaavamuutokselle ei ole tällä hetkellä tarvetta, sillä VT5 hanke ei ole toteuttamiskelpoinen.

Vastine: Osayleiskaavaluonnoksessa on osoitettu riittävästi rakentamisalueita ottaen huomioon Nerkoon kylällä tapahtuneen rakentamisen määrä. Ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa tarpeettoman laajoja asuinalueita. Asuinalueiden supistamisella ei ole otettu kantaa Nerkoon koulun jatkumoon.

Luontoselvitys on päivitetty tiesuunnitelman yhteydessä vuonna 2023. Selvityksessä on kartoitettu myös liito-orava-alueet.

Valtatien linjaus ja suunnittelu on laadittu voimassa olevien suunnitteluohjeiden mukaisesti. Suunnittelussa on huomioitu mmm. liikennemäärän kehitys ja luontoarvot sekä valtateiden tavoite laatutaso. Tässä tapauksessa tiesuunnitelma ohjaa kaavan laadintaa.